

ויאמר משנה

פרשת 'בְּהַעֲלֹתְךָ'. י"ד סיון ה'תש"פ. עלון מספר 87.

מאמר על פרשת השבוע:

דָּבָר אֶל אֶהְרֹן וְאֶמְרָת אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֶּחֱדָת (במדבר ח' ב').
 הפסוק לכאורה כופל את עצמו – 'דָּבָר אֶל אֶהְרֹן, וְאֶמְרָת אֵלָיו'. ועוד, ידוע ש"וידבר" הוא לשון קשה (מכות י"א ע"א), "דברים הקשים כגידים" (רש"י שמות י"ט ג'), ואילו "ויאמר" הוא לשון רכה (מכילתא פרשת יתרו), לשון רוממות ואמרי נועם. ואם כן לא מובן, בתחילה הקב"ה פותח עם הציווי לדבר עם אהרון בלשון קשה – 'דבר אל אהרון', ואילו אחר כך משמע שיש לפנות אליו בלשון רכה – 'ואמרת אליו', מה הסברם של דברים? הביאור נראה כך: אף על פי שמצוה זו של הדלקת הנרות היתה בדרגת רוממות וצריכה להיאמר רק בלשון 'ואמרת', מכל מקום על אהרון הכהן היה מוטל גם להדליק את נשמות ישראל, וזהו תפקיד קשה הדורש עמל וטורח רב. לכן קיבל אהרון גם ציווי בלשון 'וידבר' לשון קשה, לפי שעבודה לא קלה להרים ולדומם את נשמות ישראל, לא קל להפסיק באמצע הלימוד וההתעלות האישית ולדורש בפני אנשים ולקרבם.

"אתה תאכל בשר והם יאכלו חצץ?...!"

לפני קרוב לחמישים שנה, אחד משמועני לקחו של מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל, הציע לי למסור שיעור תורה בבית כנסת מסוים בירושלים, שבכדי להגיע לשם הייתי צריך לנסוע במשך כשעתיים באוטובוסים (הלוך וחזור) כדי למסור דרשה של חצי שעה. בתחילה דחיתי אותו על הסף, כיון שהייתי אז אברך צעיר שישב ועסק בתורה ולא הייתי מעונין לבזבז את זמני. אם אלק לשיעור זה, תורה מה תהא עליה? יום אחד לאחר השיעור של מרן, קרא לי הרב והכניס אותי למכוניתו בדרך לביתו. כשהגענו לביתו, פנה אלי מרן ואמר: "שמעתי שאתה לא רוצה ללכת למסור שיעור תורה שהציעו לך". "רבנו, תורה מה תהא עליה?" עניתי לו. "והאנשים המסכנים האלה מה יהיה עליהם?" השיב לי מרן זצוק"ל. "הלא אין אפילו מי שיגיד להם הלכה אחת!..." אמרתי לו שאני רוצה לגדול, ואז הוא קם ואמר לי: "וכי אני לא רוצה לגדול? אני הולך ומלמד במשך שעה וחצי ומספר סיפורים ובשבילי זה ביטול תורה. בזמן הזה הייתי יכול להספיק הרבה יותר. לי מותר לבטל ואתה לא תבטל את עצמך? אתה רוצה את ההתקדמות האישית שלך ושהם ישארו עמי ארצות גמורים? אתה תאכל בשר והם יאכלו חצץ?" (הלימוד נמשל למאכל ומשקה, כפי שדרשו רבותינו (חגיגה י"ד ע"א) על הפסוק "לֹכֵם לֶחֶמֶי בְּלֶחֶמִי וְשָׁתוּ בִינֵי מִסְכָּתִי" (משלי ט' ה)). ואז סיים ואמר: "אל תדאג, תלך, והקדוש ברוך הוא ישלם לך על זה כפל כפליים". שמעתי לדברי מרן והלכתי לשם (בשעות הערב, ולאחר מכן הייתי הולך לכולל ערב) ונדהמתי לראות ארבעה אנשים... אפילו מנין לא היה. אך לאט לאט לקטנו מניין ותוך תקופה קצרה, פחות מחודש ימים, ארבעים איש היו מגיעים לשיעור ועוד למעלה מעשרים מילדיהם! ואלו אנשים שלא היו באים להתפלל בבית הכנסת אלא היו מתפללים בביתם [או בכלל לא, רחמנא ליצלן], ומחוסר ידיעה היו מוכרים ארטיקים וגלידות ביום שבת קודש. בחסדי ה' יתברך, לאט לאט התחילו אותם אנשים להתענין בדברי התורה הקדושה והיו שואלים שאלות בהלכה. כיום הם יראי שמים בתכלית וקובעים עתים לתורה, ובניהם תלמידי חכמים מופלגים וכל נכדיהם זרע קודש ברך ה'. ברוך ה', בזכות ששמענו לעצת מרן זכינו לקבל את רבנות שכונת "בית ישראל" והסביבה, וממנה צמחה תנועת התשובה בארץ ובעולם. כמובן שאנו תמיד רוצים להגדיל תורה ולהאדירה עוד יותר ועוד יותר, בחינת 'יש לו מנה רוצה מאתים', אך גם בזה צריך זהירות וסבלנות, וכפי שאמר לי פעם מרן זצוק"ל שבחינת איהו עשיר השמח בחלקו, שייכת גם בתורה הקדושה!

הלימוד שלך? אין לך מה לחשוש. כבר אמרו חז"ל (אבות ד' ה'): "הלומד על מנת ללמד – מספיקין בידו ללמוד וללמד". מי שמקדיש מזמנו ומתורתו לאחרים – לא רק שתורתו לא תפגע מכך, אדרבה, תורתו תתגדל, תתרום ותתעלה. אין לנו מושג איזו זכות גדולה יש למי שמזכה את הרבים. התועלת איננה רק לאחרים, גם הוא עצמו יוצא נשכר, הוא נבנה ומתגדל מכל הבחינות. כאשר אדם מקהיל קהילות ומזכה את הרבים בתורה ובידיעת שמים, הקדוש ברוך הוא מתקלס על ידו. ומי ששם שמים מתקלס על ידו, אין ערוך לשכרו מן השמים. אומר המדרש (מדרש משלי י'): "בא לפני מי שיש בידו חמשה חומשי תורה, אומר לו הקדוש ברוך הוא: בני, למה לא למדת הגדה ולא שנית?" – יכולת להקהיל קהילות וללמד ברבים את תורת ה', יכולת לזכות אותם בדבר תורה – למה לא עשית זאת? ממשיך המדרש: "שבשעה שחכם יושב ודורש, אני מוחל ומכפר עוונותיהם של ישראל". עזבת את הבית, הנחת בצד את כל העיסוקים שלך ונסעת למסור שיעור – דע לך שבוכותך הקדוש ברוך מוחל ומכפר על עוונותיהם של ישראל! אין לך השגה באיזה מקום מרומם אתה נמצא! יש תוהים: מה כל כך חשוב בשיעור, הרי כל אחד יכול ללמוד לעצמו! נכון, אבל אין תחליף ללימוד תורה ברבים. כשיש דרשה או שיעור, באים ציבור ושומעים את דבר ה'. "ברוב עם הדרת מלך" – הקדוש ברוך הוא מתהדר ומתקלס, הקדוש ברוך הוא אומר: בני אהובי מניחים את כל עיסוקיהם וטורחיהם ובאים לבית המדרש לשמוע את דבר ה'. איזה קידוש ה'! לא תמיד זה קל. יש קשיים, יש התמודדויות. לפעמים הדבר כרוך בטרחה, בחוסר נוחות. נתאר לעצמנו: אדם יושב בחיק משפחתו בשבת, משוחח בדברי תורה עם ילדיו. איזו שעה של קורת רוח, מעין עולם הבא! ואז, בבת אחת, עליו לקטוע הכל ולצאת מהבית לשיעור הקבוע שלו. קשה לו לעזוב, הוא מרגיש שעדין לא מצה את ה'עונג שבת' שלו עם הילדים. אבל אין בררה – הציבור מחכה. אין ספק, זו הקרבה גדולה, מסירות נפש. ומי שמוסר נפשו לזיכוי הרבים, הקדוש ברוך הוא ישלם לו כמולו בשפע רב.

מזכה הרבים זוכה לסייעתא דשמיא.

פעם הוריתי לאברך מהישיבה שילך לבית הכנסת פלוני בשבת וידרוש שם בפני הציבור. האברך נסה להתחמק, אמר לי: "כבוד הרב, אין שם ציבור. למי אדרוש?". אמרתי לו: "איך יהיו אנשים אם אין דרשה?... תתחיל לדרוש, וכך יהיו אנשים". לאחר ששב משם, שאלתי אותו: "נו, איך היה שם? כמה היזו?". אמר: "היו שנים..." אמרתי לו: "מצוין. איזו זכות גדולה יש לך! הנה, כבר יש לכם זימון... תמשיך, אל תרפה, וה' יהיה בעזרך! בעזרת ה', מהשנים יהיו שלושה, מהשלושה יהיו ששה, כן ירבה וכן יפרוץ..." לאחר כמה שבועות הוא בא אלי ומספר לי שיש לו בשיעור למעלה מעשרים וחמישה אנשים! זה לא נגמר בזה. כדי לרתק את הציבור צריך לעשות להם "עונג שבת", להגיש כיבוד, עוגות, שתייה... זה פותח את הלב. "גדולה לגימה, שמקרבת את הרחוקים" (סנהדרין ק"ג ע"ב). האברך אינו משופע בממון, מאין יהיה לו תקציב לכיבוד? אמרתי לו: "זה דבר חשוב, תקח מהמעשר, ה' לא יעזוב אותך, תראה שפע". האברך הלך למכולת וקנה כיבוד לשבת. פגש אותו אדם אחד שהסתקרן לשם מה הוא קונה את הכיבוד. הוא סיפר לו שהוא מוסר שיעור קבוע בבית הכנסת פלוני בשבת, והוא קונה את הכיבוד עבור משתתפי השיעור. אותו אדם התלהב מהענין, הוא פנה לבעל המכולת ואמר לו: "כל הקניה שלו עבור בית הכנסת – עלי!"... פעם דרשתי באיזה מקום. נגש אלי אדם ואמר לי: "כבוד הרב, אני שייך לבית הכנסת פלוני. איזה מגיד שיעור נפלא שלחת לנו! אנחנו מוכנים לתת לו כל מה שביקש!". ואיך הכל התחיל? בקושי הוא הסכים, נסה להתחמק... הוא לא האמין בעצמו: מי אני ומה אני, מי יבוא וכמה יבוא... היה צריך להכריח אותו להתחיל וההתחלה לא היתה מרשימה. הכל התחיל משני אנשים... וראו להיכן הגיעו!

מסקנה: זיכוי הרבים בכל מצב גם כשקשה (וכמובן – גם בקורונה)!

שבת שלום ומבורך!

על פי ראש ישיבת "אור החיים" רבי ראובן אלבו שליט"א.

סיפור לשבת קודש:

הסיפור הבא היה עם אחד מתושביה של העיר פלטבוש בניו יורק. בוקר אחד, לאחר שהתפלל במנין ותיקין הקבוע, ביציאתו מבית הכנסת אחד התפילה צלצל הטלפון, וכשענה לשיחה קבל הודעה שבתוך חודשיים עליו לפנות את דירתו ולמצוא לעצמו ולמשפחתו מקום מגורים אחר. הוא נהג ברכבו הביתה, והיה שקוע כל כולו במחשבתו אודות הבשורה שקבל, שצריך לעזוב את דירתו. במהלך הנסיעה הסתכלו עיניו על כל בית שעבר דרכו, אולי ימצא על בית אחד שלט המכריז שיש כאן דירה להשכרה. מתוך היותו עסוק בחיפוש אחר דירה להשכרה, לא היה מרוכז כל כך בנהיגתו, ולמרות היותו תמיד נהג זהיר ביותר – פתאום ארעה תאונה. הוא הרגיש כי הוא מאבד שליטה על הגלגלים, והם מסתובבים מעצמם במהירות. הוא ניסה לעצור את הרכב מלנסוע הלאה, אך נגד רצונו המשיך הרכב לנסוע עוד ועוד, עד שהתקרב במהירות אל עבר זוג גוים מבוגרים שעמדו בטויל שקט בדרכם הביתה מבית התפלה הנוצרית. הוא עוד הספיק להבחין בפחד הנסוך על פניהם בראותם את הרכב מתקרב לעומתם, וכבר נפלי בני הזוג הנכרים על הארץ ללא רוח-חיים. כאשר עבר חודש ימים, הוזמן הוא לבית המשפט לדין על מעשיו. המשפט החל, והוא שמע איך שהשופט מכריז: "משפט מספר חמשת אלפים מאה ארבעים ושבע, פלוני נשפט על אשר המית שני בני אדם על ידי שפגע בהם ברכבו ב-15 באוקטובר בברוקלין". הוא נסה להצדיק את עצמו בכך שרכבו מרד בו בלי להחנות, ולמרות נסיונותיו להטות את רכבו לדרך הישר – הסתובב הוא לצד השני ולא היה ביכולתו לנוט את רכבו, וכך יצא אסון זה. אך נראה היה כי הצטדקויות אלו לא עוזרות לו, והשופט יוציא פסק דין לעונש חמור ללא כל רחמנות. אך כשקם על רגליו עורך דין מומחה באומנותו, מסר בפני בעלי הדין את הסיבה האמתית לתאונה המחרידה הזאת: "על הרחוב נשפך לפני כן הרבה שמן, ומסיבה זו לא היה באפשרות הנהג לנהוג ברכב כראוי, ורכבו החליק בשמן הנשפך על הכביש". השופט החליט שאין עליו אשמה והוציא לצדק דינו: "פלוני נקי מכל תביעה נגדו!". השופט אכן פסק את דינו לטובה, וכל הסוככים ידעו שהוא נקי וחף מכל חטא, אך הוא לכשעצמו לא יכול היה לתת מרגוע לנפשו. הוא לא יכול היה להשיב נפשו כשידע שהרג שני בני אדם, והוא איבד כל טעם באכילתו וכמעט לא ישן. כמעט שלא אכל כדי להחיות נפשו, וכמעט שלא יצא מפתח ביתו. לראשונה מזה שנים רבות, הבחינו שכניו בבית הכנסת שאינו משתתף עוד במנין הותיקין הקבוע שלו, ומקומו הקבוע מלפני שנים רבות התרוקן והתייתם מבעליו הראשונים. אחד מידידיו, בראותו את מצבו הקשה, שנופל יותר ויותר לעצבות, התחיל לפייס אותו ולהשתדל אתו שיאכל כראוי, אך הוא לא רצה לשמוע, באומרו: "איך אני יכול לאכול כשהרגתי שני אנשים!?!". ידידו הציע בפניו להפנות את כאבו לגדולי הדור, ולשאל מה עליו לעשות. ההצעה היתה טובה בעיניו, והם ישבו וכתבו אגרת לרב שפניהו עליו יוסף חיים קניבסקי שליט"א, וספרו את כל המעשה המתרחש ועד סופו. לאחר שבועיים ענה ר' חיים במכתב, שכתב שם מילה אחת: "עמלק". הם לא הבינו למה מתכוון ר' חיים במילה זו, אך העובדה שר' חיים לא התייחס למקרה כל כך ברצינות, הרגיעה במעט את היהודי השבור. חלפו ימים, והיהודי נאלץ לחפש דירה חילונית לפני שיפונה מהדירה. הוא פנה למתוך ובקש שיציע לו דירות העומדות להשכרה. המתוך הוביל אותו לבית שעמד ריק, והציע לו להסתכל האם מעוניין הוא לגור שם. הם עברו בכל פינות הבית, והיהודי רצה לשכור את הבית. כשעבר ליד אחת מפינות הבית, החזירו פניו: על כלי גנינה שעמד שם, היתה תמונה של אחד מהוקנים שאותם הרג ברכבו! היהודי נבהל, הוא הרגיש כאילו ההרוגים רודפים אחריו גם כן, בדירתו החדשה. הוא שאל את המתוך מי היו בעליה של הדירה. המתוך לא ידע בדיוק, אבל שמע שבעלי הדירה נהרגו בתאונת דרכים מחרידה, אבל הוא לא רצה לדבר על זה, ואמר לו: "למה לנו לדבר על כך, הבה נסתכל על הדירה". אבל הוא לא היה יכול היה לשאת זאת, ושאל: "הרגתי אנשים, ואני עוד יורש אותם!?!". בצער צנח על כסא שעמד שם, כסה את פניו בידיו, ופתאום נזכר בתשובתו של ר' חיים: "עמלק". הוא קם והתחיל להסתובב בדירה. לפתע הבחין במגרה פתוחה, וכשבא לסגרה, הבחין בתמונה גדולה שהיתה מונחת שם, ותחתיה משהו כתוב. הוא הוציא את התמונה וקרא את המכתב, ולא יכול היה להאמין למראה עיניו: "טרבלניקא 1942" היתה זו תמונה של חייל S.S, אס. אס. במלחמת העולם השנייה, בעומדו בפתח שער המות טרבלניקא, שם נהרגו אביו, אמו וכל משפחתו של היהודי, הי"ד. הוא הביט בעיון בתמונת החייל, ופתאום הכיר אותו, היה זה לא אחר מהאיש אשר הרג ברכבו על ידי התאונה שגרם! חיוך עלה על פניו, לבו נתמלא בשמחה, והאבן נגולה מעל לבו. הוא הבין שמשמים סובבו שרווקא הוא הבן יתבע את נקמת אביו, אמל בני משפחתו

ובני עמו, שנהרגו בטרבלניקא על ידי צורך היהודים הזה. הוא זכה למחית עמלק פרטית משלו!

אודות פרשת "בהעלתך":

1. יש לה 136 פסוקים.
2. מתחילה בפרק ח' פסוק א'.
3. מסתיימת בפרק י"ב פסוק ט"ו.

חידודי הגר"ח:

1. עמוד הגמרא הקטן שבש"ס – ב"ק (ע"ו א').
2. עמוד שלם של תוספות ללא גמרא ורש"י – נזיר (ל"ג ב').

הילולא דצדיקא:

1. יהודה ע"ה בן יעקב אבינו ע"ה ולאח אמונו ע"ה, ט"ו סיון ב'קצ"ו.
2. חכם ששון לוי זצוק"ל, ט"ז סיון ה'תשנ"ב.
3. האדמו"ר הרב אהרן פרלוב מקארלין זצוק"ל, י"ז סיון ה'תרל"ב.
4. המשגיח דמיר הרב ירוחם הלוי ליבוביץ' זצוק"ל, י"ח סיון ה'תרצ"ו.
5. רבי ישראל אביחצירא זצוק"ל, י"ח סיון ה'תש"ד.

סיפור בהמשכים:

הקמץ המיוחד (חלק ז')

תקציר: מוחמד השור הרג בנגיחה את בעליו עבדאללה התימני צורך היהודים. עלי, בנו של עבדאללה, נקרא למקום הרצח. עלי ראה את מה שקרה, והרג בידיה את מוחמד, ובכך הוא הרגיש שנקם את רצח אביו. הבשורה המשמחת על מיתת עבדאללה ושורו שמחו את כולם, לא רק את היהודים. בשמחה גדולה באו היהודים וספרו לרבים הרב חגיבי על מיתת השור, ויותר חשוב מזה – מיתת עבדאללה. הרב הפתיע אותם בכמה מילים: "לכו תבדקו מה כתוב על הקמץ שכתבתי לישמאעלי הזה. שבת שלום!". הם הלכו, ומה שהיה כתוב שם הפתיע אותם יותר מדי: בעלון הבא... (לא כתוב שם "בעלון הבא", התשובה תהיה כתובה בעזרת ה' בעלון הבא... אגב, עצרתי אתכם באמצע המתח... לא נורא...).

המשך יבוא בעזרת ה' בעלון הבא...

חידות על פרשת השבוע:

- א. מראה שהיה על המשכן בלילה.
- ב. מה פרשת השבוע?
- ג. הלשון הרע שדברה מרים על אחיה.
- ד. אוכל שאכלו במצרים בחינם.
- ה. מה עשה אהרן ללוים?
- ו. "וידבר" בארמית.
- ז. ממה היתה עשויה המנורה?
- ח. במה תקעו לאסוף את בני ישראל?
- ט. אילו אנשים חייבים בפסח שני?
- י. שנה בלשון התורה.
- כ. מאיזה סוג מחבת היו עשויות החצוצרות?
- ל. על מה מרים נענשה בצרעת?
- מ. אחד מן האנשים שהתנבאו במחנה.
- נ. כיצד הגדיר ה' את משה במידה מיוחדת?
- ס. מה עשו הלויים על ראש הפרים?
- ע. מי הנחה את בני ישראל אם לחנות או לנסוע?
- פ. איזה קרבן הקריבו בני ישראל בשנה השנית ב"ד ניסן?
- צ. העונש שקבלה מרים.
- ק. אוכל שאכלו במצרים בחינם.
- ר. יום שתוקעים בו בחצוצרות.
- ש. כיצד נקרא העוף שהאכיל ה' את העם המתאים?
- ת. צד דרום.

על פי סדר א'-ב'

זמני השבת		זמנים לפי ירושלים		פרנס עלון "בהעלתך":		מזל טוב ל: משפחת קבריטי הי"ו על הולדת הבן יעקב הי"ו יהי רצון שיזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים!
שקיעה	השחר	שקיעה	צאת תם	הרב רפאל גבריאל אליהו הכהן גברא שליט"א לעילוי נשמת:	רחל חיה בת אמליה ז"ל	
19:07	4:07	19:47	20:25	00/12:38	5:33:15	

אשמח לקבל הערות, הארות, תיקונים, דיעות, הצעות, הוספות, טעויות ועוד. כדי להרשם כפרנס נא להתקשר בטל' 02-5870079. העלון טעון גנייה. לא לקרוא בכל זמן שאינו ראוי. העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. עליה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טוביה בקשי דרוון זצוק"ל. לרפואת הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה הכהן גברא שליט"א. מרים בת עליה. הצלחת משפחת למני.